

La «Secció Excursionista» del nostre CENTRE ha assolit un nou i brillantíssim èxit amb l'excursió verificada els dies 1 i 2 del mes actual, a la històrica ciutat de Tortosa, a l'objecte de visitar l'hermós Observatori de l'Ebre i quant de notable conté dita ciutat, propòsits que pogueren satisfer completament els excursionistes, mercès a les facilitats i atencions que d'una manera incomparable i esplèndida, per aquells mai prou alabada i agraïda, els hi foren arreu prodigades, i que han demostrat una vegada més la fonda simpatia existent entre les dues ciutats germanes, exterioritzada pels tortosins, des del seu Alcalde popular, fins a l'últim dels ciutadans, en una forma que deixà profundament emocionats als excursionistes, quins esperen amb delit l'ocasió de poder correspondre com mereixen a aitals mostres de germanor i atenció.

No cal dir ni ponderar la satisfacció completa i l'entusiasme que entre 'ls socis excursionistes ha produït l'esmentada excursió, la que, a més de proporcionar-los la natural expansió espiritual, els ha donat ocasió d'admirar les belleses artístiques de la vella Dertusce i de conèixer l'incomparable Observatori de física còsmica de l'Ebre, Centre científic de fama mundial regit pels Pares de la Companyia de Jesús, al cap dels quals s'hi troba actualment l'eminent astrònom, fill il·lustre de nostra terra, P. Lluís Rodés, home del qui, per la seva joventut i intel·ligència, cal esperar-ne els millors fruits científics i, amb ells, dies de satisfacció i glòria per a la Pàtria.

Els excursionistes, en número de 26, sortiren el dia 1.er de Maig a les 8,25 del matí, en el tranvia, cap a Salou, on agafaren el mixte que 'ls conduí a Tortosa, a quina ciutat arribaren a dos quarts de dotze, posant-se tot seguit a la seva disposició, per ordre de l'Alcalde D. Domènec Piñana, un guardia urbà i un agent de la policia municipal, a l'objecte d'acompanyar-los arreu i donar-los'hi tota mena de facilitats. Poc després de l'arribada es dirigiren, els excursionistes, a cà la Ciutat, on els rebé el Secretari de l'Ajuntament Sr. Pardo, donant-los'hi la benvinguda i mostrant-los'hi totes les dependències de l'edifici, situat actualment en el lloc on existí l'Hospital. Seguidament passaren, els excursionistes, al Museu Municipal, instal·lat en l'antigua església de Sant Domingo, i allí foren rebuts pel Director D. Frederic Pastor i Lluís, tortosí il·lustre i Acadèmic de la d'Història, qui amb la competència que 'l caracteritza, mostrà als visitants totes les belleses artístiques, arqueològiques i numismàtiques contingudes en dit Establiment, donant sobre les mateixes tota mena de dades que 'ls excursionistes aculliren amb veritable interès i satisfacció. Des del Museu es traslladaren al Col·legi de Sant Lluís, edifici fundat per l'Emperador Carles V en l'any 1544, a l'ob-

jecte d'educar als joves morescs rescent convertits, i en el qual son dignes d'admirar la portada i l'Claustre interior, d'ordre jònic adornat, formant tres seccions sobre-posades una a l'altra, tenint, en la segona, esculpts en pedra els retrats dels Reis d'Aragó.

Per la tarda fou visitada la Catedral, una de les més antigues d'Espanya i que segons alguns historiadors fou fundada en el lloc on en temps dels romans existia el temple dedicat als deus del paganism. Data la seva construcció de l'any 1158, i son notables per demés l'altar major, un triptic que remata el templet on se deposita la Sagrada Forma, la pica baptismal procedent dels jardins del Palau de Peníscola en temps del nomenat Papa Luna, i la Capella de la Santa Cinta, espaiosa i esplèndida, construïda tota ella amb marbres jaspis del país, i decorada amb pintures murals i frescos d'un mèrit extraordinari. Gracies a l'amabilitat del Majordom de la Basílica, Mossén E. Solé, pogueren admirar, els excursionistes, el tresor immens que tanca el primer temple tortosí, quins treballs d'orfebreria, quasi tots ells executats en èpoques passades per artistes de la ciutat, circumstància que augmenta el mèrit dels mateixos, deixaren impresionats d'una manera gran als visitants. També fou celebrat el mèrit artístic de l'altar de conxa que en la Sacristia guarda 'l reliquiari petit de la Santa Cinta, quin và ésser mostrat als excursionistes.

A les 4'30 feren aquestos la seva entrada a l'Observatori de l'Ebre, on els rebé 'l Sub-Director, Pare García, qui els acompanyà i els il·lustrà durant la visita a dit Establiment.

El cronista voldria descriure ampliament i amb tota mena de detalls l'importància que per al món científic té l'Observatori de que s tracta, més la seva insuficiència i desconeixement absolut d'aquestes matèries i el tenir ja de sobres cimentada aquell la seva fama, fan que 'ns limitem solament a fer constatar que davant d'aital Temple de la ciència i d'aquella complicada col·lecció d'aparells amb els quals se tracten d'esbrinar les grandeses immenses de l'Univers, se sentiren els excursionistes fonament admirats, poguent assegurar que les tres hores i mitja tan breument passades, que estigueren pendents de les verdaderes conferències que en cada pabelló els hi donà amb una eloqüència encantadora de forma i concepte el P. García, foren les més agradables i que major impressió causaren en el ànim dels qui vàrem tenir la sort d'efectuar l'excursió de referència.

Acabada la visita als diversos pabellons de l'Observatori, foren rebuts els excursionistes pel Director del mateix P. Lluís Rodés, amb qui sostingueren agradosa conversa durant més de mitj hora, restant encantats de la seva senzillesa, amabilitat i il·lustració, qualitat que per si soles ja feian endevinar la

mentalitat de l'eminent home de ciència que dirigeix actualment l'Establiment més important del món en els estudis de física-còsmica.

Al despedir-se els excursionistes del P. Rodés, aquest entregà al Vocal-Delegat per la Secció, dues obres originals seves, per a la Biblioteca del CENTRE, i prometé que més endavant donarà una conferència en la nostra Societat, tractant sobre l'Història del firmament. No cal dir la satisfacció i l'honor amb que foren rebudes aitals finesa i promesa, i'l delit amb que esperarem la sospita conferència.

Endrecem novament des d'aquestes columnes, l'expressió del més pregón agraïment al esmentat P. Rodés i al Sub-Director P. García, per les atencions inoblidables que prodigaren als excursionistes.

Després de sopar se feu la visita oficial a l'«Ateneo de Tortosa», societat cultural instal·lada en l'antigua Casa senyorial de Guzmán de Villoria. Foren rebuts per varis elements de la Junta Directiva al cap dels quals hi havia el President D. Ignasi Raga, qui donà la benvinguda als visitants oferint-los'hi la casa i posant-se a sa disposició en tot i per tot. Després de pendre café es recorregueren les diverses dependències de la Societat, al abandonar la qual se donàren les gràcies a la Junta, renovant-se les protestes de germanor i fent-li present el desig que té el CENTRE DE LECTURA de que's presenti ocasió de poguer correspondre a les fineses dispensades als excursionistes.

Iguals atencions, oferiments i desig de correspondència es produïren al visitar, després, la societat «Centro del Comercio», on foren obsequiats i complimentats degudament pel seu digne President don Manuel Tallada.

El diumenge, dia 2, realitzàren els excursionistes la seva visita a les històriques ermites de Mig Camí i Coll de l'Auba, pujant també a les altures de Coll Redó, des de quin punt pogueren admirar l'esplèndid panorama de la vall de l'Ebre, des de Xerta fins a la desembocadura, i la costa del mar Mediterrani des de Sant Càrles de la Ràpida fins al Cap de Salou.

Ja de regrés dels ermitoris, foren visitats el Castell de Sant Joan, l'Escorxador, Parque, Mercat, i altres llocs notables de Tortosa, i en el mixte de les 4 tarda, retornàren a Reus els excursionistes, on arribàren a les set i mitja sense cap novetat i amb la satisfacció més gran de quantes hagin pogut fruit des de llarg temps, no solament per l'èxit assolit en l'excursió, sinó, com ja diem al principi, per les atencions i mostres de fonda i veritable simpatia que rebieren per part dels tortosins, sens distinció de cap mena, per lo que, en nom de la Secció Excursionista i de tota la Societat, endrecem des de aquestes planes, les més expresives gràcies i pregón agraïment a tots, esperant l'ocasió de reciprocitat, i desitjant que's repeteixin excursions com aquesta que a més de proporcionar expansió i cultura artística i física als que les realitzen, donen ocasió, com la present, a estrenyer, una vegada més, els llaços de germanor de dos pobles parions en ansies e ideals de grandeses i prosperitats morals i materials.

J. F. D.

Les escoles de la nostra entitat han sigut definitivament establertes en les aules del tercer pis de l'edifici Social.

Les deixebles de mecanografia de les nostres escoles, han sigut sol·licitades per a prestar servei en una de les primeres cases bancaries de la nostra po-

blació, lo qual constitueix motiu d'orgull per a les mateixes i especialment per al seu professor, nostre bon company En Pere A. Savé, qui amb un sol curs ha sapigut posar-les a envejable altura.

Les ensenyances d'aquesta assignatura han sigut ampliades amb lliçons de taquigrafia a càrrec del mateix professor.

La entitat «Industrial Algodonera» que regenta el nostre amic En Josep Recasens, ha fet ofrena al CENTRE d'un artístic plafó de rajoles catalanes procedents d'una vella casa que ha sigut reconstruïda per l'esmentada entitat.

Estem preparant un número d'aquesta REVISTA dedicat a l'església i campanar de nostra ciutat.

Dit número anirà il·lustrat amb abundancia de fotograbats i planols i contindrà infinitat de treballs deguts a la ploma dels nostres col·laboradors.

La Secció d'Art de nostra entitat, està organitzant una excursió a Barcelona per a visitar l'Exposició que ha de celebrar-se a l'Hotel Ritz a l'objecte d'arbitrar cabals destinats a l'execució del Monument que la Capital catalana pensa dedicar a l'il·lustre reusenc Marià Fortuny.

Es de creure que dita excursió serà un èxit i servirà d'estímul als socis de la Secció d'art per a retornar a la vida d'activitats d'altres temps.

La Directiva del CENTRE ha sigut convidada a l'acte cultural que per a celebrar el primer aniversari de la fundació, i trasllat al nou estatge, del Centre de Lectura del Morell, tindrà lloc en dita població el pròxim dia 23, diada de Pasqua.

Corresponent a la deferència de la societat germana, concorrerà a dita festa el president de nostra entitat Sr. Cavallé, acompanyat de varis individus de la Directiva.

Durant la darrera quinzena han sigut adquirits per la Directiva amb destí a la Biblioteca, un lot de llibres que per no haver sigut encara catalogats no podem detallar en la present edició.

Ho farem en la pròxima.

Ahir devien tenir lloc les eleccions per a la renovació de la mitat de les Juntes Directiva i Seccionals així com també del càrrec de President del CENTRE. Com comprendran els nostres lectors, no ens és possible donar compte, en la present edició, del resultat de les mateixes per manca material de temps.

Nostre estimat amic i col·laborador En Ventura Gassol, ha tingut la finesa d'enviar-nos un exemplar del seu llibre de poesies «La Nau», que acaba de publicar-se, i del qual n'oferim un bell fragment a nostres llegidors en el present nombre, ja que, per manca d'espai, hem hagut d'ajornar la publicació de la crítica que teníem preparada.

Prossegueixen activament les obres de construcció del nostre edifici social. En l'actualitat s'està procedint a l'enllosat del segon pis on s'hi han d'establir les Secretaries de les Seccions, el Museu, el laboratori i cambra fosca per a fotografies. Demés d'aquestes dependències hi haurà, en dit segon pis, una espaiosa sala per a conferències.

En la festa del primer de Maig, la nostra entitat fou visitada per la Secció coral «L'amistat» de Vilassar.